

Helt på afveje

Nye medier og genrer i danskundervisningen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET

Hvor skal vi hen?

Helt på afveje – nye fortællemedier.
Simon Skov Fougat og Thorikild Hanghøj (2012)
København: Alinea

Program

- Nye medier og genrer i dansk – Mine pointer
- Genrer
- Fortællinger
- Hypertekster
- Billedfortællinger
- Computerspil
- Facebook
- Sms-noveller
- Blogs
- Eventyr og rap

Mine pointer

Nye medier og genrer i danskundervisningen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET

Fartboller på skolevejen

DATO: 19/10-12

Sikrere skolevej

Truslen om klap i kørekortet sænker hastigheden

Nye medier i skolen

Kilde: Gynther, Karsten (red.) (2000). *Didaktik 2.0*. København: Akademisk (p. 40)

Medier

□ Modaliteter skaber stemning

Medier

□ Modaliteter skaber stemning

Hovedpointen

- Nye medier og genrer i dansk – brug det, I kender
 - Viden om fortællinger
 - Viden om genrer
 - Viden om modaliteter
 - Viden om kommunikation
 - Kildekritik
- Remediering (Bolter & Grusin 1999)
- Kommunikative kompetencer
- Det receptive og det produktive

Genrer

Kernedanskfaglighed

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET

Genrer

- Epik, lyrik og drama – og sagprosa
- Brug
 - Instruerende
 - Berettende
 - Fortællende
 - Informerende
 - Argumenterende
 - Manipulerende
 - Lyriske
 - Dramatiske

Forår
Nigelskov
Bjælke
Blåder
Stemme
Sjæle
Skud
Genr og kette
Færdig
Bred

Genrer

- Genren styrer læsemåden – teksten styrer jer

Genrer

□ *Jeg stjal en plade chokolade i Netto i går. Jeg var sulten og havde ingen penge*

Genrer

- Biblioteksrykkerne

Peter S.A. Alt fucking fjols
Nu har du kræftdømt igen gløst at
aflever en fucking bog til fucking
læst hun er. Du mangler for fanden
at aflever "Oliver & Company".
Hvad behøver er det du ikke læser.
du læser! Lad være og få bog
afleveret senest i morgen kl. 12, ellers
møder vi dig og din uste familie.
En
Stakkelskinder

Peter Jensen
Du har glemt at aflever dit materiale!
6076479111, 76.76, Oliver & Company
Med venlig hilsen
Stakkelskinder

Genrer:
1-7 eller efter afleveringsdato: 8 kl.
8-14 eller efter afleveringsdato: 12 kl.
15-28 eller efter afleveringsdato: 20 kl.
Afsættelse: Døgnlig 8-14

Genrer

- Genren er en forventning, en læsemåde og noget i teksten
- Leg med det – genrerne
- Vekselvirkning mellem produktion og analyse

Fortællinger

Kernedanskfaglighed

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET

Fortællinger

- ☐ Fortæller
- ☐ Tid
- ☐ Sted
- ☐ Personer
- ☐ Konflikt
- ☐ Begyndelse
- ☐ Midte
- ☐ Afslutning

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hansen er et af de mest almindelige navne i Danmark. Danmark er et land i Europa med 5,5 mio. indbyggere. Indbyggere er borgere i et land. Lande er der mange af...

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag.

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag. Men så en mandag morgen, hvor Hansen kom ud til sin pølsevogn, opdagede han til sin skræk og rædsel, at der havde været indbrud i vognen. Den var tom for værdier og fuldstændigt smadret.

Fortællinger

- ☐ Fortæller
- ☐ Tid
- ☐ Sted
- ☐ Personer
- ☐ Konflikt
- ☐ Begyndelse
- ☐ Midte
- ☐ Afslutning

Højt på en gren en krage sad
Højt på en gren en krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
højt på en gren en krage sad.

Så kom en hæslig jæger,
- simsalabimbambasaladusaladim -
så kom en hæslig jæger hen.

Han skød den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
han skød den stakkels krage ned.

Nu er den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
nu er den stakkels krage død.

Johan Ludvig Heiberg (1799-1860)

Fortællinger

- ☐ Hvordan ville historien lyde som nyhedsartikel?

Højt på en gren en krage sad
Højt på en gren en krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
højt på en gren en krage sad.

Så kom en hæslig jæger,
- simsalabimbambasaladusaladim -
så kom en hæslig jæger hen.

Han skød den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
han skød den stakkels krage ned.

Nu er den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
nu er den stakkels krage død.

Johan Ludvig Heiberg (1799-1860)

Hyperteksthistorier

Nye genrer og medier i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat

AARHUS UNIVERSITET

Hyperteksthistorier

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag. Men så en mandag morgen, hvor Hansen kom ud til sin pølsevogn, opdagede han til sin skræk og rædsel, at der havde været indbrud i vognen. Den var tom for værdier og fuldstændigt smadret.

- ☐ Hvordan skal historien om pølsemanden slutte?

A. Hansen var knust. Hans livsværk var ødelagt. Heldigvis havde han en forsikring, der dækkede alle skaderne, og Hr. Hansen fik en ny, fuldt moderne pølsevogn og gik glad på arbejde igen.

B. Hansen var lykkelig. Han havde i mange år været træt af sit ensformige liv. Så Hansen købte sig en stor sejlbåd for forsikringspengene og sejlede jorden rundt.

C. Vi må hellere slutte denne latterlige historie nu. Den er jo fuld af løgn. Det er fuldkommen utroverligt med pølsevogne i Jerslev. Det er en lillebitte landsby i Vestsjælland.

Hyperteksthistorier

- ☐ Gå ind på www.simon-skov-fougat.dk
- ☐ Klik på "Foredrag"
- ☐ Klik på "Helt på afveje" til venstre
- ☐ Klik på "Luboslav Haček"

☐ Brug 5-10 min. på at læse/bestemme Peter Adolphsens hypertekstfortælling om **Luboslav Haček**

☐ Beskriv oplevelsen

Hyperteksthistorier

- ☐ Grupper på fire

Genfortæl for hinanden de forskellige historier, der er blevet læst.

Argumenter for jeres valg.

Hvad synes I om de andres historier?

Sammenlign personkarakteristikker

- ☐ Hvilke ligheder og forskelle er der?
- ☐ Hvorfor er der forskel på personkarakteristikkerne fra historie til historie? Hvad er det i teksten, der ændrer personkarakteristikken?

Hvad synes I om måden at fortælle historier på?

Hyperteksthistorier

- ☐ Læs nu historien i bogen
- ☐ Sammenlign

Hyperteksthistorier

- ☐ Opbygning: Indledning, en midte og en afslutning
- ☐ Brug konflikt-modellen.

Normalitet Konflikt Uro Løsning Ny normalitet

- ☐ Karakteriser afslutningen

Hyperteksthistorier

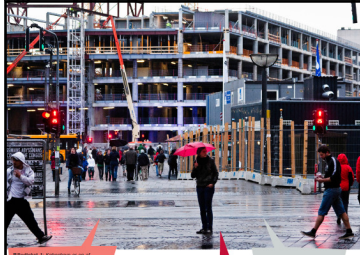
- Give eleverne en forståelse af, hvad hypertekster er
- Lade dem skrive hypertekst-fortællinger selv
- Arbejde med deres narrative kompetence
- Arbejde med web – især hvis den omsættes.

38

Billedfortællinger

Nye medier i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS
UNIVERSITET

Billedtekst 1: Advarsel af en af eleverne om, at der er en bil, der kommer. (Billedet er taget af en elev, der har været på tur i byen.)

Billedtekst 2: En anden elev, der har været på tur i byen, og som har taget et billede af en anden elev, der har været på tur i byen.

Billedtekst 3: En tredje elev, der har været på tur i byen, og som har taget et billede af en anden elev, der har været på tur i byen.

- Hvilke historier fortælles? Hvordan ændrer opfattelsen af billedet sig?
- Skriv konteksten

39

- Skriv tre forslag til billedtekst
- Hvilke historier fortælles?
- Hvordan ændrer opfattelsen af billedet sig?

Amurack: Another morning, 2010

31

Singlatchu: They're no pets, Susan

32

Computerspil

Gys

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS
UNIVERSITET

Computerspils-fortællinger

- Lineære fortællinger
- Interaktive fortællinger
- Mange forskellige handlingsforløb
- Spillerens valg

34

Computerspils-genrer

□ Action	Counter-Strike, Gran Turismo
□ Adventure	Myst, Riven, Syberia, Heavy Rain
□ Rollespil	World of Warcraft, EverQuest
□ Simulation	FIFA, The Sims, SimCity
□ Småspil	Sykbale, Angry Birds, Farmville
□ Strategi	Civilization, Patrician, Starcraft
□ Partyspil	Dance Dance Revolution, Singstar

35

Computerspils-analyse

- **Spilletets rammeform**: Hvordan er spillets overordnede fortælling bygget op? Beskriv fortællingens tid, sted, personer og konflikt.
- **Game play**: Hvordan har spilleren mulighed for at interagere med omgivelserne? Kort sagt: Fungerer spillet – er det sjovt eller er det kedeligt?
- **Spildynamikker**: Hvilke dynamikker er de vigtigste i spillet? Er det fx konkurrence, udforskning, løsning af gåder, samarbejde eller at kunne udvikle nye egenskaber med ens figur?
- **Miljø og personer**: Hvilket miljø foregår historien i og med hvilke personer?
- **Perspektiv**: Hvordan er historien fortalt? Er det 1. person eller 3. person perspektiv?
- **Spillerens fortælling**: Hvilke fortællinger skaber man selv, mens man spiller?

36

Computerspil - gys

- Hvad kendetegner gysergenren? Fx uhyggelig atmosfære, lyd og musik, ondskab, overnaturlige væsener...
- Spillets regler
- Løse gåder, objekter, overleve
- Læsning, skrivning, analyse, fortolkning

37

Computerspil - gys

- The House 2:
- <http://www.sinthaistudio.com/thehouse2/>
- Lyd og lys
- Aktantmodellen
- Berettermodellen
- Gysergenren

38

Computerspils-analyse

- **Spillets rammefortælling:** Hvordan er spillets overordnede fortælling bygget op? Beskriv fortællingens tid, sted, personer og konflikt.
- **Game play:** Hvordan har spilleren mulighed for at interagere med omgivelserne? Kort sagt: Fungerer spillet – er det sjovt eller er det kedeligt?
- **Spildynamikker:** Hvilke dynamikker er de vigtigste i spillet? Er det fx konkurrence, udforskning, løsning af gåder, samarbejde eller at kunne udvikle nye egenskaber med ens figur?
- **Miljø og personer:** Hvilket miljø foregår historien i og med hvilke personer?
- **Perspektiv:** Hvordan er historien fortalt? Er det 1. person eller 3. person perspektiv?
- **Spillerens fortælling:** Hvilke fortællinger skaber man selv, mens man spiller?

39

Facebook

Web 2.0 i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat

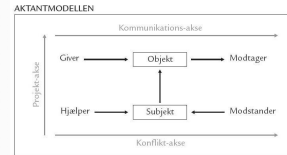
AARHUS
UNIVERSITET

40

Facebook-fortællinger

- Er vores Facebook-profiler en fortælling?
- [Izabella](#)

- Tid
- Sted
- Personer
- Konflikt
- Begyndelse
- Midte
- Afslutning

41

Facebook-fortællinger

- Hvad kan eleverne få ud af deres egne Facebook-profiler?
- Hvilke fortællinger laver de om sig selv online?
- Privat - skole

42

Facebook-fortællinger

- Fiktive Facebook-profiler
- Meddigtninger
- Cecilias profil - Esbens profil
- Hvad skrives?

43

Facebook-fortællinger

- Fiktive Facebook-profiler
- -meddigtning
- Søren Jessen: Helt af sig selv

44

Blogs

Nye medier i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat

AARHUS
UNIVERSITET

Blogs

- Kreativ skrivning: Katinka, 13 år
- Blogspot.dk

Blogs - præsentation

Hey guys!

Jeg bestemte mig for at lave en blog!

Har lært på det i et stykke tid nu, og blev så enig med mig selv om at nu gjorde jeg det altså!

Min tanker omkring bloggen, er nok noget med mode (min egen stil), make-up, passion for billeder, den umule kreativitet jeg kan få ud af min hoved, og det daglige teenage liv jeg selv er en del af.

Jeg vil prøve at få blogget så tit jeg kan, med hvad det nu er jeg er i humør til.

Messy Day

onsdag den 10. oktober 2012

Life'n stuff!

Såder lidt og tænker over det hele... Altså livet, og hvad andre folk tænker om en. Hvad tj man tager på. Er jo også påvirket af de folk man er sammen med dagligt. Jeg tror man (bevidst eller ubevidst) tænker inden man tager på på om morgenen, om: "Hvad jeg have på her på ugen de andre synes jeg er underlig?"

Det kan faktisk noget jeg gør tit, og nogen gange har jeg også gættet mig selv i ikke at have noget på jeg synes er fedt, fordi jeg regner med at få lidt omvendt, ville synes det var grimt!

Det jeg egentlig synes det er, er at optræde på tv at være sig selv!

Hvisfor prøver de så at være en "normal" person, og er lige meget sig! Du vil aldrig nogensinde blive en tro kopi af hende den ultra smukke pige fra pariser klassen osv.

Forresten er du den som du skal være resten af dit liv, så du kan lige så godt bruge det for på at have det godt med dig selv!

Håber det gav et indblik i hvad det er jeg tænker omkring at være ind og ud af sig selv.

Nu vil jeg endelig joggeløber og drikkevarer stemper, og bare have det godt med mig selv!

Kys til alle!
-kath-3

Blogs

- Kommunikation på nettet
- Selvfortællinger 2
- Identiteter
- Blog for personer (fx i litteratur eller kendte)
- Blog for dem selv om nære emner

Kommunikationsstrategi

- Formål
- Målgruppeanalyse
- Analyse af interesser
- Sprog
- Billeder
- Andre virkemidler

Formål	Målgruppeanalyse	Analyse af interesser
Sprog	Billeder	Andre virkemidler

Kampen om opmærksomhed

- Forskellige blogs
- Kommentere hinandens
- Kampen om opmærksomhed

Sms-noveller

It og medier i udskolingen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougst
AARHUS UNIVERSITET

08:00
Jeg tror ikke jeg har brækket noget. Højre ben sover. I klemme. Kun denne hånd helt fri. Et hul som et spillekort ved mine fødder. Jeg elsker lyset!

08:10
Hvis jeg slipper ud: Det er som at blive født to gange!

11:00
Hvorfor tænker jeg på dig?! 1000 år siden! Og så DIG af alle fra folkeskoleklassen?! Er jeg så langt ude?! 1000 år? Hvem der bare kunne leve i 20!

12:05
Jeg er holdt op med at råbe. På grund af ilten. Og ribbene. Jeg hoster så jeg tror det er slut. Slut?

Kim Fupz Aakesson:
Og dog bevæger den sig.
Alinea 2000.

Sms-noveller

- Situationen, hvor sms modtages
- Sproget:
 - Korte uafsluttede sætninger
 - Forkortelser
 - Sammentrækninger
 - Engelske udtryk og tegn.
 - Navne forkortes til forbogstavet.
 - Diverse alternative stavemåder: cføli, c u, 2tal, knuz og najz.

Og dog bevæger den sig

- Kan købes på Alina.dk
- 4 dage med sms'er

55

Sms-noveller

- Skriv selv
- Max 140 tegn pr sms.

56

Eventyr

Rap-style

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET METROPOL

Klods Hans som rap

- Omskriv Klods Hans til en rap
 - Eventyrtræk i Klods Hans
 - Rapgenretræk
 - Rimord
 - Bogstavrim
 - Vokalrim
 - Moderne ord

57

Afslutning

De centrale pointer

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET METROPOL

Afsluttende

- Nye medier og genrer – tag udgangspunkt i det kendte
- Fortællinger
- Genrer
- Medier
- Leg med modaliteter

58

Litteratur

59

Tak for ordet

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET METROPOL

- sifo@dpu.dk
- www.simon-skov-fougat.dk

60